

Lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud;

utfärdad den 12 maj 2011.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (1988:688) om besöksförbud

dels att rubriken till lagen, 1–9, 11–17, 19 och 21–24 §§ samt rubrikerna närmast före 1, 23 och 24 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 2 a, 12 a och 25–27 §§, samt närmast före 26 § en ny rubrik av följande lydelse.

| Lag om kontaktförbud

| Förutsättningar för kontaktförbud

1 § Enligt denna lag får förbud meddelas för en person att besöka eller på annat sätt ta kontakt med en annan person eller att följa efter denna person (kontaktförbud).

Kontaktförbud får meddelas om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot, förfölja eller på annat sätt allvarligt trakassera den som förbudet avses skydda. Vid bedömningen av om det finns en sådan risk ska det särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått brott mot någon persons liv, hälsa, frihet eller frid.

Ett kontaktförbud får meddelas endast om skälen för ett sådant förbud uppväger det intrång eller men i övrigt som förbudet innebär för den mot vilken förbudet avses gälla.

Ett kontaktförbud omfattar inte kontakter som med hänsyn till särskilda omständigheter är uppenbart befogade.

1 a §² Kontaktförbud enligt 1 § får avse också förbud att uppehålla sig i en bostad som brukas gemensamt med annan, om det på grund av särskilda omständigheter finns en påtaglig risk för att den mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot en sammanboendes liv, hälsa, frihet eller frid (kontaktförbud avseende gemensam bostad).

Kontaktförbud avseende gemensam bostad får meddelas endast om

¹ Prop. 2010/11:45, bet. 2010/11:JuU5, rskr. 2010/11:236.

² Senaste lydelse 2003:484.

1. skälen för ett sådant förbud väger väsentligt tyngre än det intrång eller men i övrigt som förbudet innebär för den mot vilken förbudet avses gälla, och

2. den som förbudet avses skydda förbinder sig att medverka till att den mot vilken förbudet avses gälla i rimlig utsträckning får tillgång till sina personliga tillhörigheter.

2 §³ Om det kan antas att ett kontaktförbud enligt 1 § inte är tillräckligt, får förbudet utvidgas till att avse förbud att uppehålla sig i närheten av en annan persons bostad eller arbetsplats eller annat ställe där den personen brukar vistas (utvidgat kontaktförbud).

Den som har överträtt ett utvidgat kontaktförbud får meddelas förbud att uppehålla sig inom ett större område än som följer av första stycket (särskilt utvidgat kontaktförbud). Förbudet får omfatta ett eller flera områden i anslutning till sådana platser där den andra personen har sin bostad eller arbetsplats eller annars brukar vistas. Det får inte avse ett större område än vad som är nödvändigt.

Ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud ska förenas med villkor om elektronisk övervakning, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Särskilt utvidgat kontaktförbud får meddelas endast om skälen för ett sådant förbud väger väsentligt tyngre än den inskränkning i rörelsefriheten som förbudet innebär för den mot vilken förbudet avses gälla.

2 a § När ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning har meddelats, är den mot vilken förbudet gäller skyldig att medverka till att den elektroniska övervakningen kommer till stånd och kan fortgå.

3 § Ett kontaktförbud ska förses med de begränsningar och undantag som är påkallade med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet.

4 §⁴ Kontaktförbud ska meddelas för viss tid. Kontaktförbud avseende gemensam bostad får meddelas för högst två månader. Särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning får meddelas för högst sex månader. I övrigt får kontaktförbud meddelas för högst ett år.

Kontaktförbudet gäller omedelbart, om inte annat bestäms.

Ett kontaktförbud avseende gemensam bostad får endast förlängas om det finns särskilda skäl och med högst två veckor i taget. Ett särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning får förlängas med högst tre månader i taget. I övrigt får ett kontaktförbud förlängas med högst ett år i taget.

5 §⁵ Ett beslut om kontaktförbud ska delges den mot vilken förbudet avses gälla. Delgivning får inte ske enligt 34–38 och 47–51 §§ delgivningslagen (2010:1932).

³ Senaste lydelse 2003:484.

⁴ Senaste lydelse 2003:484.

⁵ Senaste lydelse 2010:1953.

6 §⁶ Kan det antas att kontaktförbud avseende gemensam bostad kommer att meddelas, är den mot vilken förbudet avses gälla skyldig att på tillsägelse av en polisman följa med till ett förhör som hålls omedelbart därefter, om förhör på platsen inte kan äga rum eller det av annan anledning är av vikt för utredningen att den mot vilken förbudet avses gälla följer med till förhör. Vägrar han eller hon utan giltig orsak, får polismannen ta med honom eller henne till förhöret.

Ett förhör enligt första stycket får inte avslutas senare än sex timmar efter det att den förhörde togs med till förhöret.

6 a §⁷ Frågor om kontaktförbud ska handläggas skyndsamt.

I fråga om kontaktförbud avseende gemensam bostad ska åklagarens beslut i ärendet meddelas med särskild skyndsamhet. Har den mot vilken förbudet avses gälla tagits med till förhör ska beslut i ärendet, om det inte finns något synnerligt hinder, meddelas i samband med att förhöret avslutas.

7 § Frågor om kontaktförbud prövas av allmän åklagare och tas upp på begäran av den som förbudet avses skydda eller när det annars finns anledning till det.

7 a §⁸ I fråga om kontaktförbud avseende gemensam bostad eller särskilt utvidgat kontaktförbud ska ett offentligt biträde förordnas för den som förbudet gäller eller avses gälla, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Frågan om förordnande ska prövas så snart som möjligt.

Ett sådant biträde har samma rättigheter som en offentlig försvarare.

8 § Prövningen av frågor om kontaktförbud ankommer på åklagaren på den ort där förbudet helt eller huvudsakligen ska gälla eller där den mot vilken förbudet avses gälla har sin hemvist eller mera varaktigt uppehåller sig. Är den sistnämnde misstänkt för brott som har betydelse för frågan om kontaktförbud, får frågan prövas även av åklagare som är behörig att väcka åtal för brottet.

I fråga om åklagare tillämpas vidare 7 kap. rättegångsbalken.

9 § För utredning av frågor om kontaktförbud får åklagaren anlita biträde av polismyndighet.

I fråga om utredningen gäller i tillämpliga delar 23 kap. 4, 6, 7 och 9–12 §§ rättegångsbalken. Vid tillämpningen av 4 och 11 §§ ska bestämmelserna om den som är misstänkt i stället avse den mot vilken förbudet avses gälla.

11 §⁹ Innan frågan om kontaktförbud prövas ska den mot vilken förbudet avses gälla och den som förbudet avses skydda underrättas om uppgifter som har tillförts ärendet genom någon annan än honom eller henne själv och ges tillfälle att yttra sig över dem. Frågan får dock avgöras utan att så har skett om åtgärderna är uppenbart obehövliga, om det kan befaras att det annars

⁶ Senaste lydelse 2003:484.

⁷ Senaste lydelse 2003:484.

⁸ Senaste lydelse 2003:484.

⁹ Senaste lydelse 2009:437.

skulle bli avsevärt svårare att genomföra beslutet i ärendet eller om avgörandet inte kan skjutas upp.

Åklagaren bestämmer hur underrättelse enligt första stycket ska ske. Underrättelseskyldigheten gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

12 § Ett beslut varigenom åklagaren ålägger någon kontaktförbud ska vara skriftligt och ange

1. den som förbudet avses skydda och den som förbudet avses gälla mot,
2. förbudets innebörd och omfattning,
3. de skäl som har bestämt utgången,
4. åberopade lagrum,
5. vilken påföljd som överträdelse av förbudet kan medföra, och
6. upplysning om möjligheten att få rättens prövning enligt 14 § och att begära omprövning enligt 23 §.

12 a § Ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning ska, utöver vad som anges i 12 §, ange

1. den polismyndighet som är ansvarig för den elektroniska övervakningen,
2. när den elektroniska övervakningen ska inledas och hur det ska ske,
3. vad den mot vilken förbudet gäller är skyldig att göra för att medverka till att övervakningen kommer till stånd och kan fortgå, och
4. vilken påföljd som hindrande av elektronisk övervakning enligt 25 § kan medföra.

13 § Vid åklagarens handläggning av ärenden om kontaktförbud gäller i övrigt 4–9, 14, 15 §§, 20 § första stycket andra meningen 1, 3 och 4 och andra stycket samt 26 § förvaltningslagen (1986:223).

13 a §¹⁰ När ett beslut om kontaktförbud avseende gemensam bostad har meddelats får en polisman avlägsna den mot vilken förbudet gäller från bostaden.

När ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning har meddelats, är polismyndigheten på den ort där förbudet helt eller huvudsakligen ska gälla ansvarig för verkställigheten av den elektroniska övervakningen.

Den polismyndighet som avses i andra stycket får överlämna ansvaret för verkställighet av den elektroniska övervakningen till en annan polismyndighet. Innan ansvaret överlämnas ska samråd ske mellan myndigheterna.

14 §¹¹ Åklagarens beslut i fråga om kontaktförbud ska prövas av tingsrätten, om den som har ålagts kontaktförbud eller den som förbudet avses skydda begär det. Begäran om sådan prövning ska göras skriftligen eller muntligen hos åklagaren, som ska överlämna ärendet till rätten. Omfattar ärendet beslut om kontaktförbud avseende gemensam bostad ska åklagaren utan dröjsmål överlämna ärendet till rätten.

¹⁰ Senaste lydelse 2003:484.

¹¹ Senaste lydelse 2003:484.

15 §¹² Behörig domstol är den tingsrätt där åklagare som har prövat frågan om kontaktförbud ska föra talan i brottmål i allmänhet. Omfattar ärendet en prövning av ett beslut om kontaktförbud avseende gemensam bostad, ska vad som sägs i 19 kap. 12 § andra meningen rättegångsbalken om domstols befattning med förundersökning och användande av tvångsmedel tillämpas.

16 § Har åklagaren beslutat om kontaktförbud, är han eller hon skyldig att på begäran av den som förbudet avses skydda föra dennes talan vid rätten, om inte särskilda skäl talar mot det.

Rätten ska begära yttrande av åklagaren, om det inte är obehövt.

17 § Rätten får förordna att ett kontaktförbud tills vidare inte ska gälla. Om kontaktförbud inte tidigare meddelats, får rätten meddela sådant förbud fram till dess att ärendet avgjorts slutligt.

19 §¹³ Sammanträde inför rätten ska alltid hållas om någon part begär det.

Omfattar ärendet en prövning av ett beslut om kontaktförbud avseende gemensam bostad ska tingsrätten även utan särskild begäran hålla sammanträde i ärendet så snart det kan ske och, om det inte finns något synnerligt hinder, senast på fjärde dagen efter det att rättens prövning begärdes hos åklagaren. Ärendet ska, om det inte finns något synnerligt hinder, avgöras i anslutning till sammanträdet.

21 §¹⁴ Vid rättens handläggning av ärenden om kontaktförbud gäller i övrigt lagen (1996:242) om domstolsärenden. I fråga om en begäran om prövning gäller vad som sägs i den lagen om ansökan.

Ett beslut varigenom rätten ålägger någon kontaktförbud ska innehålla de uppgifter som anges i 12 § första stycket 1–5 och 12 a §.

22 § Har någon begärt rättens prövning av ett beslut i fråga om kontaktförbud och är den mot vilken förbudet avses gälla misstänkt för brott som har betydelse för prövning av frågan om förbudet, får beslutet i fråga om kontaktförbud prövas i mål om allmänt åtal rörande brottet. Bestämmelserna om rättegång i ett sådant mål ska tillämpas.

Hävande eller ändring av kontaktförbud

23 § Om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl till det, får åklagaren häva eller ändra ett beslut om kontaktförbud som har meddelats av åklagaren eller rätten.

Första stycket gäller dock inte om beslutet är föremål för rättens prövning.

¹² Senaste lydelse 2003:484.

¹³ Senaste lydelse 2003:484.

¹⁴ Senaste lydelse 1996:263.

| *Överträdelse av kontaktförbud*

| **24 §¹⁵** Den som bryter mot ett kontaktförbud döms för *överträdelse av kontaktförbud* till böter eller fängelse i högst ett år.

| I ringa fall ska inte dömas till ansvar.

| **25 §¹⁶** Den som har meddelats ett särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning och som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet hindrar att den elektroniska övervakningen kommer till stånd eller kan fortgå döms för *hindrande av elektronisk övervakning* till böter eller fängelse i högst ett år.

| *Uppgifter om den övervakades position*

| **26 §** Uppgifter om den övervakades position vid elektronisk övervakning får registreras och tas fram endast när

1. den övervakade träder in i eller vistas inom det område som avses i 2 § andra stycket, eller
2. en beslutad elektronisk övervakning hindras.

| **27 §** Uppgifter om den övervakades position, som får tas fram enligt 26 §, får bevaras i högst två månader.

| När uppgifter om den övervakades position inte längre får bevaras ska de omedelbart förstöras.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011. Ett besöksförbud som har meddelats enligt äldre föreskrifter ska efter ikraftträdandet anses som ett kontaktförbud enligt denna lag.

På regeringens vägnar

STEN TOLGFORS

Göran Nilsson
(Justitiedepartementet)

¹⁵ Senaste lydelse 1989:1075.

¹⁶ Tidigare 25 § upphävd genom 1989:1075.